

העם
מוות בטעם
דובדבו

בישראל אין סטילים
עונש-מוות. אבל נראה
כי יצחק רבין מצא
דרכים כדי לעקוף
את חוקי ישראל.

האם אפשר לנהל מערכת-בחירות
באוקטובר 1988 מבלי להתייחס למאור
רע, המעסיק מזה עשרה חודשים וחצי
את כל מהדרות-החדשות של כל אמצעי
עיתונות?

אפשר ואפשר.
הוכיחו זאת השבוע שני המנהיגים
הנבכרים המתחרים על ראשות-הממשלה,
לה, שיעמון פרס ויצחק שמיר. כוויכוח
החגיגי שלהם (ראה להלן) לא התייחסו
לאינתיפאדה.

המאבק הגדול, ההרג היומיומי, הפי
צועים הבלתי-ספורים, המעצרים ההד
מוניים, הרס הבתים וגירוש המנהיגים
— כל אלה לא הוזכרו כלל. הם היו
כלא היו.

בדלת האחורית. אולם אין פיר
רוש הרבר שהאינתיפאדה חללה מלי-
התקיים ולהשפיע על מערכות-החיים
בישראל.

להיפך. בעוד שהבחירות הסיחו את
דעת הציבור מן המאורע המרכזי הזה,
נקבעו עובדות חדשות ומפחידות. בעוד
שפרס ושמיר התווכחו, פעל מוחו ופרס
רה של יצחק רבין ללא-אלות.

הוא הגה רעיון חדש: עונש-מוות.
לא באופן רישמי, חלילה. כל
מומחי-הביטחון, פהאחד, מתנגדים
לכך ורואים בעונש-מוות אסון ביטחוני.
אולם באופן בלתי-רישמי, מכנס
עונש-המוות בדלת האחורית.

כיתת-ידי. בעיקבות פגיעו-ההת
אכרות של איש החיובאללה (מפילגת
אלוהים) הלבנוני ליד השער למטולה,
נאמר כלאחר-יד מישפט שלא היכה
גלים.

מחוגי שרה-ביטחון הופץ כי יתכן
שהשופטים לפגיעו, שנשארו בחיים,
יובאו לדין לפני הגנרל אנטואן לחר,
ויצאו להורג על-ידי כיתת-יורשים.

"אני יותר טובה!"

פעם זכות-השובה של כמה שניות על
יריביו, יריבו, כפי שהיה בעימות שבין
מייקל דוקאקיס וג'ורג' בוש.
גם נוכחות קלה היתה מוסיפה עניין.
זה היה גם מונע את הצורך לבחור בין
פנייה לצופים לבין הפנייה למראיין.
מה הם רוצים? אולם עימות כזה
לא נערך לצורך בידור. כל אחד משני
הצדדים התכוון לרכוש קולות, מבין
הקולות הצפים בין שני הגושים. מי
הצליח בכך יותר?
התשובה תלויה בשאלה אחרת: כי
מה, בעצם, מעוניין הבוחר הישראלי כי
1988?

סביר להניח כי הבוחר רוצה בפיתרון
כלשהו לסיכסוך הישראלי-הערבי. הי
אינתיפאדה חולשת על הדיעוה היומי
ימיות (ראה לעיל). יש לאורח ההרגשה
שהמצב ילך ויריע, ושישפיע גם על
תחומים אחרים.

העימות שיכנע את הצופה הבלתי-
מחוייב שיצחק שמיר דוגל בעיקבות
ובכנות בהמשך המצב הקיים, בשיטה
של "שב ואל תעשה", בחוסר-פיתרון.
יתכן שאותו צופה לא שוכנע מכנר
תו של פרס. יתכן ששוכנע עוד פחות

מערכת-הבחירות 1988 היתה המע
רכה הראשונה בישראל שהיתה כולה
מערכה טלוויזיונית. כל שאר ה
אמצעים נרחקו לפינה או נעלמו כליל.
עם-ישראל ישב על כורסה מול
המכשיר, היסל פיצוחים וצפה בהצגה.
כמו הכורגל והכדורסל, הפך מישהו
הבחירות ל"ספורט של צופים".
משום כך היה זה אך טבעי כי העיר
מות הגדול בין שיעמון פרס ויצחק
שמיר הפך לשיא המערכה כולה. עם
ישראל צפה בו כמו במישחק-הכרעה
אולימפי. ובסוף נשאלה השאלה הטיבי
עית: מי ניצח?

הימור מחורשב. מבחינה ספורט
אית-בידורית, הכוחות היו די שקולים.
איש מהשניים אינו אלוף-מלידה.
לא היה זה מאבק בדרג של מישקל
כבד. אבל שניהם אנשי-מיקצוע טובים
במישקל בינוני.

הטכניקה של השניים היתה שונה.
שמיר שוחח עם המראיין, ואחרי מתי
חות-יתר בהתחלה היה נינוח ומשכנע.
הוא היה אסיר מאור.
פרס ניסה טכניקה אחרת, מסוכנת
יותר. עיניו נעו מן המראיין אל המצ

כנראה, להפר את החוק המרכזי ביותר
של מדינת-ישראל.
עונש-מוות יעזור לדיכוי ההתקומ
מות כמו כל המצאותיו הקודמות של
יצחק רבין: שבירת-העצמות באלות,
החציצה, הגאז המרמיע בכתים, כדורי
הפלסטיק, ועוד. אבל הוא ירתח את
השינאה עוד יותר. יאסר ערפאת, לער
מת זאת, הבטיח השבוע שהאינתיפאדה
לא תעבור לשימוש בנשק חם.

הבחירות
היילכו
שניים יחדיו?

העימות הגדול לא
גרם להתרששות. איש
לא התלהב. אך יתכן
שישפיע בכל זאת.

בחירות 1988 מתקרבות לשיאו. אך

ראש-הליכוד שמיר, מנחה דן שילון וראש-המערך פרס בעימות
כמו בדורגל וכדורסל, מישחק-הבחירות הפך ספורט של צופים

ציון צפריה העולם הזה

מן הפיתרונות שהציע פרס, שהיתה
בהם תמירה מהותית. (הידברות עם
נציגים שייבחרו בגרה וברצועה, שיהיו
בהכרזה אוהדי אש"ף, תוך שלילת ההי
דברות עם אש"ף.)
אולם הרושם הכללי היה כי פרס יש
תדל להתחיל במשהו, שהוא מחפש אי
זו שהיא התחלה חדשה, שאינו תקוע
בקונספציה מסוימת.
אם אכן הקולות הצפים משתוקקים
לפיתרון כזה, מבלי לדעת בדיוק
איזה — הרי הווכה בעימות הוא שימ
עון פרס. הוא היה קרוב יותר למצב
הרוח הציבורי.
10 ימים אחרי העימות יתברר אם זה
הספיק כדי להכריע את הכף.

למה, והוא דיבר במישרין אל הציבור,
עין בעין, כמה שנקרא בסלאנג האמררי
קאי "הארד סל" (שיטת-מכירה קשוחה)
וגישה כנה? פנייה ישירה זו לקונים,
יחד עם האפור הבהה הכבד והריבוי
מתיבה, "אני", היו הימור מושב, אך
מסוכן.
האשמות-סרק. הטכניקה של
העימות, שעליה הוסכם מראש, לא הר
סיפה לרמת התוכנית.
הרבה טענות נטענו, מבלי שהיתה
אפשרות להשיב עליהן. כל אחד מהשי
ניים יכול היה להטיח בפני השני האש
מות-סרק, מבלי שהיתה לשני אפשרות
אזוה להתווכח על כך, להכחיש או
לתקן. מוטב היה לתת לכל צד בכל

מעטים מאוד המתרגשים.
יתכן שמכל מערכות-הבחירות שני
ערכו עד כה בישראל, זו היתה המשעמ
מת ביותר. גורמת לכך העובדה ששתי
המפלגות העיקריות ישבו יחדיו —
ועדיין יושבות יחדיו — כממשלת-אחד
דוה. גורמת לכך האמונה שגם אחרי
הבחירות תקום ממשלת-אחדות. יתכן
שהכל תופסים כי ההבדל בין שתי
המפלגות קטן מאוד.
אולם לא רק המסר השפיע על מהות
המערכה, אלא גם המדיום. סיסמתו של
נביא-התיקשות מרשל מקלוהאן,
"המדיום הוא המסר" (כלומר: מהות
אמצעי-התיקשות קובעת את מהות
התוכן) התגשמה גם כאן.

להגן על חייו" וכו'.
אם נכונה טענה זו הרי שעונש-המ
וות מוטל בלי דין, בלי מישפט, על-
סמך ידיעות-מוריעין של השב"כ. הוא
מוכרי את החשוכים שבמישטרי אמרי
קה להטיגנית.
כפרשת האוטובוס בקו 300 נודע כי
ראש-הממשלה יצחק שמיר הורה למפי
קד השב"כ להוציא להורג בו במקום כל
"מחבל" שבכוונתו לבצע פגיעו-מיקוח.
אריאל שרון התפאר בשעתו כי הוציא
להורג בויכמקום כל "מחבל" שנחפס
כשנשק בידו.
נראה כי יצחק רבין צעד צעד גדול
קדימה. הוא ראה בחוקי-המדינה תמיד
מחסום בפעולה יעילה. עכשיו החליט,

החשודים הם לבנונים, נאמר בתמיר
מות מלאכותית, והם פעלו על ארמת
לבנון. כ"איוור הביטחון" אין מערכת
מישפט. לכו...
פירושה-בר: עונש-מוות בשטח הכי
בוש בידי ישראל, מחוץ למיטגרת
החוק הישראלי והבינלאומי.
איוור-הביטחון" הוא כיום שטח-כי
בוש ישראל, כמו הגדה והרצועה. הגני
רל לחד הוא מכל הבחירות פקיד שכיר
של ישראל, מעין מושל צבאי מטעם
ישראל.
הטלת עונש-מוות בתהליך שרירי
תי, על-ידי איש זה, נחסות ישראל,
תתקבל על-ידי כל העולם כמעשה יש
ראלי. היא תפתח בלבנון שרשרת חד